

POLISH-UKRAINIAN FOUNDATION «**THE INSTITUTE OF
INTERNATIONAL ACADEMIC AND SCIENTIFIC
COOPERATION**»

THEOLOGICAL ACADEMY OF THE UNIVERSITY OF
CARDINAL STEFAN WYSHINSKY IN WARSAW

FUNDACJA ADD

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Збірник наукових есе учасників наукового стажування

Варшава, Республіка Польща

2022

Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 27.06.2022 – 05.08.2022) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2022. 288 с.

Укладач: ГЛАВЧЕВА Ю. М., PhD, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У збірнику викладено матеріали наукових есе учасників стажування, організованого Польсько-українською Фундацією – Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці спільно з Духовною Академією Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD.

Метою стажування є ознайомлення із європейськими підходами щодо питання наукового плагіату і популяризація академічної доброчесності, а також підвищення кваліфікації освітян та поглиблення співпраці в академічній та науковій галузі між Україною та Польщею.

У збірнику розглядаються основні проблеми академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах, що пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя.

ЗМІСТ

ПРО ОРГАНІЗАТОРІВ.....	11
Андроник В. А.,.....	12
Демчук А. Б.,.....	12
Лозинська О. В.....	12
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПОЧНІМО З ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ...12	
Базильчук Л. В.....	17
ПРОБЛЕМА ПОБУДОВИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ НА ПРИНЦИПАХ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ 17	
Байдюк Н. В.....	20
УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....20	
Барсукова Г. В.....	24
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СУМСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....24	
Бикова О. В.....	27
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ КАФЕДРИ ХОРЕОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ.....27	
Білоус О. А.,.....	30
Кравченко Ю. А.....	30
ПРОБЛЕМИ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 30	
Блах В. С.,.....	33
Юріна Ю. М.....	33
ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 33	
Брич Т. Б.	36
СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК ПЛАГІАТУ – АБСОЛЮТНИЙ ЕКСПЕРТ ЧИ ДОПОМІЖНИЙ ЕЛЕМЕНТ? 36	

Васечко Л. О.	40
Уманська А. О.	40
РОЛЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	40
Васильєва М. П.	44
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ	44
Галицька О. Б.	49
РОЗДУМИ ПРО СТРАТЕГІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПЛОЩИНІ СТАЖУВАННЯ	49
Гбур З. В., ...	52
Кошова С. П.	52
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА	52
Гнилокурєнко Г. В.	57
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНІЙ ТА НАУКОВИЙ ПРОЦЕС В НМУ імені О.О.БОГОМОЛЬЦЯ	57
Годзь Н. Б.	60
АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ЯК СПЕЦИФІЧНА ФОРМА ПЛАГІАТУ ВЗАГАЛІ. ПЛАГІАТ ТА ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ	60
Головня О. С.	64
ПРОФІЛАКТИКА АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ В СТУДЕНТІВ ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	64
Гонгало Н. В.	68
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОЦІНЮВАННІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	68
Гончарук С. Ф., ...	71
Гончарук Л. В.	71
ФІЛОСОФСЬКО-МОРАЛЬНІ АСПЕКТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	71

Горбунцов В. В., ...	74
Онул Н. М., ...	74
Кулікова Ф. Й.....	74
ДОСВІД ЗАПОБИГАННЯ ПОРУШЕННЯМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ У НАУКОВО-ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	74
Гордієнко В. В., ...	78
Гордієнко Г. М.	78
ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРОТИ НАУКОВОГО ФАЛЬСИФІКАТУ: ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ДИСКУРС	78
Гордієнко Ю. А.	86
АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ЯК ЛАНКА НОВОЇ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ	86
Грицик А. Р.,.....	89
Гузьо Н. М.....	89
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ІФНМУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ.....	89
Гуменний О. Д.....	93
РОЗВИТОК НАУКОВЦЯМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ	93
Demcheko O. M.	98
THE PROBLEM OF ACADEMIC INTEGRITY IN TRAINING MARITIME TRANSPORT SPECIALISTS IN HIGHER EDUCATION	98
Духняк І. О.....	103
ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У БАКАЛАВРСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТАХ АРХІТЕКТОРІВ	103
Зайцев В. В., ...	106
Коробко М. Ю., ...	106
Бродська Е. В.....	106
ЩО ТАКЕ «АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ»? ЯКІ ВИДИ ПЛАГІАТУ ВИ ЗНАЄТЕ?.....	106
Заяць Н. В.....	113
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПРАВНИКА.....	113

Іваненко А. О.	116
НЕОБХІДНІСТЬ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ОСВІТНІЙ ПРОСТІР	116
Калашникова О. С.	119
ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	119
Канський В. С. , ...	123
Канська В. В. , ...	123
Блажко О. А.	123
АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ ЯК ВИД АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ	123
Квасній Л. Г. , ...	127
Шульжик Ю. О.	127
ПЛАГІАТ ТА ЕКОНОМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	127
Колодяжна А. В.	131
АКАДЕМІЧНА НЕДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	131
Король А. М.	135
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК МАРКЕР ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	135
Кулешов В. В.	138
ДО ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСА НАВЧАННЯ	138
Лашко Є. Є. ,.....	142
Мещуров А. С.	142
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ НАУКИ В УКРАЇНІ	142
Левкович М. В.	145
ВАЖЛИВІСТЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	145
Ленга Е. Л. , ...	148
Повар М. А.	148
ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	148

Літвіняк Р. І.....	153
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У МЕДИЦИНІ ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА	153
Лук'яненко Д. М.,.....	156
Семеніхіна В. Є.,.....	156
Завалко Ю. М.....	156
ФАКТОРИ СПРИЯННЯ ПОРУШЕННЮ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ	156
Лукашенко Л. В.	161
ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАТИ В УКРАЇНІ.....	161
Люлька Ю. П.....	164
ОСНОВНІ ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ДНІПРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	164
Мамосюк О. С.	168
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ ВОЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	168
Матюшенко О. І.....	171
ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	171
Міщенко М. О.	175
ПРОЯВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ УСТАНОВ	175
Мороз Є. О.....	179
ПЛАГІАТ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: СОЦІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ	179
Музика О. Я.....	182
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДОСВІД УМАНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ.....	182
Нич Т. В.....	185
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	185

Оборська О. В.	189
ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНІСТЬ СЕРЕД СТУДЕНТІВ	189
Овдiєнко О. В.	192
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ ЇЇ ДОТРИМАННЯ ДЕРЖАВНИМ ПОДАТКОВИМ УНІВЕРСИТЕТОМ	192
Петрова Я. І.	196
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	196
Подзiгун С. М., ...	200
Пачева Н. О.	200
АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	200
Railianova V. E.	203
RELEVANCE OF THE PROBLEM OF ACADEMIC BORROWING IN MODERN SCIENCE	203
Риндяєв В. І.	206
ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	206
Романенко О. В.	209
НАУКОВИЙ КЕРІВНИК І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД	209
Саркісян Г. О., ...	212
Камушков О. С.	212
ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПІД ЧАС ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ	212
Священко З. В., ...	215
Куценко С. Ю.	215
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ВІДЕОФАЙЛІВ НА ІСТОРИЧНУ ТЕМАТИКУ ЩОДО ЇХ ОРИГІНАЛЬНОСТІ	215

Сергеєнко О. М., ...	219
Дідук І. А., ...	219
Цепух І.О., ...	219
МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	219
Стицюк Н. В.	223
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ТА ПРАКТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ	223
Tashchenko A. Іu.....	228
ACADEMIC VIOLATIONS AS A CONSEQUENCE OF DEMANDING DIGNITY	228
Терешко І. Г.....	232
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ПРІОРИТЕТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПОЛІТИКИ	232
Tiutiunnyk V.....	235
GLOBAL TRENDS IN IMPLEMENTING ACADEMIC INTEGRITY: THE EXPERIENCE OF FRANCE	235
Фекета І. Ю.....	238
ВТІЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У СТУДЕНТІВ - ГЕОГРАФІВ ДВНЗ «УжНУ»	238
Филипська В. І.....	242
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТІВ	242
Філіппова Л. В.....	247
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: МІФ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ	247
Хіміч Я. О.	252
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ТА КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЯК ЦІЛІСНИЙ ПРОЦЕС	252
Черних Т. С.....	257
ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТЯНСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ СНУ ІМ. В. ДАЛЯ	257

Шаманська О. І.....	261
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	261
Шкурашівська С. В.....	284
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	284
ОПУБЛІКОВАНІ ТЕЗИ ТА ЕСЕ, А ТАКОЖ РОЗМІЩЕНІ НА ВЕБ- СТОРІНКАХ МАТЕРІАЛИ НАДАЮТЬСЯ НА ІСНУЮЧИХ УМОВАХ І В НАЯВНІЙ ФОРМІ.....	288

Терешко І. Г.,

*канд. пед. наук, доцент кафедри
хореографії та художньої культури,*

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ПРІОРИТЕТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасна європейська освітньо-наукова політика актуалізувала академічну доброчесність як обов'язкову етичну поведінку дослідника. Про важливість окресленої проблематики йдеться у матеріалах Світової конференції з дослідницької доброчесності (2010 р.), «Висновках Ради ЄС щодо дослідницької доброчесності» (2015), програмі фінансування наукових проєктів ЄС «Горизонт 2020», Європейському кодексі дослідницької доброчесності тощо.

Вибір нашим суспільством шляхів інтеграції з ЄС, що посилює необхідність дотримання правил академічної доброчесності, знайшло відображення у Законі України про «Про освіту», де академічна доброчесність розтлумачується як «сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [2].

Розробкою теоретичних, методологічних та практичних аспектів проблеми підтримки академічної доброчесності займаються А. Артюхов, І. Дегтярьова, С. Квіт, Н. Коляда, С. Курбатов, І. Совсун, М. Стріха, Т. Фініков, О. Шаров та ін. Американська рада з міжнародної освіти нині реалізує Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), в межах діяльності якої відбувається широка просвітницька робота з провадження і застосування досвіду США та країн ЄС для підвищення якості освітніх і наукових досліджень в нашій державі.

Розглянемо, як це питання реалізується у чинній освітній законодавчій базі країн Європи. Зокрема, у Висновках Ради ЄС академічна доброчесність визнається

політичним пріоритетом на державному і комунітарному рівнях. Пропонується спрямування зусиль на впровадження основних принципів Європейського кодексу дослідницької доброчесності, серед яких: об'єктивність, чесність, надійність, сумлінність, справедливість, неупередженість та незалежність, відкрита наукова комунікація, відповідальність перед майбутніми поколіннями науковців тощо [2, с. 134].

У Грантовій угоді програми фінансування наукових досліджень (Horizon 2020 Model Grant Agreement) визначаються нові правила їх фінансування, серед яких акцентується на дотриманні найвищих стандартів дослідницької доброчесності [2]. На думку К. Моедаша, «нові правила допоможуть просувати культуру дослідницької доброчесності і транспарентності у всіх дослідницьких організаціях. Це не тільки посилить дослідницьку досконалість, але й надалі доводитиме широкій громадськості, що Європейська наука не розчаровує» [3]. Все це свідчить про те, проблема академічної доброчесності останнім часом є наскрізною в науково-освітній політиці країн Європи.

У 2017 р. було доопрацьовано та опубліковано новий Європейський кодекс дослідницької доброчесності, де визначаються основоположні принципи доброчесності, належні дослідницькі моделі поведінки та головні патології порушення підвалин доброчесності.

Фундаментальними принципами дослідницької доброчесності визнано: «надійність у забезпеченні якості наукового дослідження, відображене в його побудові, методології, аналізі та використанні ресурсів; чесність у розробці, виконанні, рецензуванні, звітуванні та оприлюдненні дослідження у прозорий, чесний, вичерпний та неупереджений спосіб; повага до колег, учасників дослідницького процесу, суспільства, екосистем, культурного насліддя та навколишнього середовища; відповідальність за дослідження від ідеї до публікації, за управління та організацію дослідження, за навчання, наукове керівництво і наставництво та ін.» [4].

Правила поведінки окреслено у такому контексті: «доброчесність у науковому середовищі (спільноті); доброчесність у навчанні, науковому керівництві та наставництві (менторингу); доброчесність дослідницьких процедур; безпека (обережність) у наукових дослідженнях; доброчесність в роботі та управлінні даними; доброчесність у науковій співпраці; доброчесність у публікації та розповсюдженні результатів наукових досліджень; доброчесність у рецензуванні, оцінюванні (експертизі) та редагуванні» [4].

У Кодексі презентовано вимоги до навчання, наукового керівництва та наставництва, де наголошується на високоякісній підготовці (навчанні) щодо виконання наукового дослідження, розробці відповідного та адекватного навчання з академічної доброчесності й етики, забезпеченні належного інформування всіх учасників про зміст відповідних кодексів та нормативно-правових документів [4].

Таким чином, огляд європейської освітньо-нормативної бази дає змогу зробити висновок, що проблема академічної доброчесності нині є однією з найпріоритетніших напрямків освітньої політики на національному та інституційному рівнях. Високоякісна і науково-досконала академічна доброчесність становитиме підмурівок Європейського дослідницького простору.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. [за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової]. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Про освіту: Закон України від. 19.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 28.07.2022).
3. Commission moves to strengthen research integrity, Brussels, 22 July 2016. URL: <http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg> (дата звернення: 28.07.2022).
4. The European Code of Conduct for Research Integrity Revised Edition, Berlin 2017. URL: <http://www.allea.org/wpcontent/uploads/>. (дата звернення: 28.07.2022).